

VIITASAAREN
VAMMAISNEUVOSTO

PÖYTÄKIRJA

Aika: Keskiviikko 30.3.2022 klo 13.00 – 15.46

Paikka: Kaupungintalon valtuustosali

Läsnäolijat:

Merja Uusi-Maahi, pj.

Ritva Leppänen, varapuheenjohtaja, Teams

Kirsi Leppänen, jäsen

Seija Leppänen, jäsen

Pekka Liimatainen, jäsen

Birgitta Paanila, jäsen, poistui klo 15.32

Aarne Uljanoff, jäsen

Muut osallistujat:

Sirkka Tenhunen, kaupunginhallituksen edustaja

Kimmo Vauhkonen, teknisen lautakunnan edustaja

Anneli Palonen, seurakunnan edustaja

Vuokko Pulkkinen, sihteeri

Poissa:

Miia Kuusela, puheenjohtaja

Mika Heinonen, perusturvalautakunnan edustaja

Mailis Svahn, sivistyslautakunnan edustaja

ASIAT § 10-17

PÖYTÄKIRJAN ALLEKIRJOITUS JA VARMENNUS

Pöytäkirja on allekirjoitettu sähköisesti.

Merja Uusi-Maahi
Puheenjohtaja

Vuokko Pulkkinen
Sihteeri

PÖYTÄKIRJAN TARKISTUS

Pöytäkirja on tarkastettu, todettu kokouksen kulun mukaiseksi ja allekirjoitettu sähköisesti.

Seija Leppänen

Anneli Palonen

10 § KOKOUKSEN LAILLISUUS JA PÄÄTÖSVALTAISUUS

Puheenjohtaja toteaa kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden.

Päätös:

Puheenjohtaja totesi kokouksen lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

Merkitään tiedoksi, että tässä kokouksessa puheenjohtajana toimi Merja Uusi-Maahi.

11 § PÖYTÄKIRJANTARKASTAJIEN VALINTA

Valitaan kaksi pöytäkirjantarkastajaa.

Päätös:

Pöytäkirjantarkastajiksi valittiin Seija Leppänen ja Anneli Palonen.

12 § JÄSENEEN VALINTA KESKI-SUOMEN HYVINVOINTIALUEEN VAMMAISNEUVOSTOON

Keski-Suomen hyvinvointialueen aluehallitus pyytää Keski-Suomen kunnissa toimivia **vaikuttamistoimielimiä tekemään esityksensä** seuraavista, Keski-Suomen hyvinvointialueen lakisääteisiin vaikuttamistoimielimiin nimettävistä jäsenistä:

1) Kaksi (2) jäsentä Keski-Suomen hyvinvointialueen nuorisovaltuustoon. Jäseniä nimitettäessä pyydetään mahdollisuuksien mukaan huomioimaan Keski-Suomen liiton maakunnalliseen nuorisovaltuustoon kuluva toimikaudeksi jo valitut kuntien edustajat.

2) Yksi (1) jäsen Keski-Suomen hyvinvointialueen vanhusneuvostoon.

3) Yksi (1) jäsen Keski-Suomen hyvinvointialueen vammaisneuvostoon.

Esitykset pyydetään toimittamaan Keski-Suomen hyvinvointialueen aluehallitukselle osoitteella kirjaamo@hyvaks.fi **31.3.2022 mennessä**.

Vaikuttamistoimielinten jäsenet valitaan hyvinvointialueen kunnissa toimivien vastaavien vaikuttamistoimielinten jäsenistä siten, että kustakin vaikuttamistoimielimestä valitaan vähintään yksi edustaja.

Ehdotus:

Vammaisneuvosto valitsee keskuudestaan yhden jäsenen Keski-Suomen hyvinvointialueen vammaisneuvostoon.

Päätös:

Vammaisneuvosto päätti esittää Keski-Suomen hyvinvointialueen vammaisneuvoston varsinaiseksi jäseneksi Miia Kuuselan ja varajäseneksi Anneli Palosen.

13 §**KESKI-SUOMEN SOTE- HENKILÖLIIKENNEPALVELUT**

Keski-Suomen kunnat (Hankasalmi, Jyväskylä, Jämsä-Kuhmoinen, Keuruu, Kinnula, Laukaa, Muurame, Saarikka (Saarijärvi, Kivijärvi, Karstula, Kannonkoski, Kyyjärvi), Toivakka, Wiitaunioni (Pihtipudas ja Viitasaari) ja Äänekoski) kilpailuttivat Sote-henkilöliikennekuljetukset yhteisesti toteutettuna hankintana vuoden 2020 aikana. Maakunnallinen Sote henkilöliikenteen välitys- ja kuljetuspalvelu otettiin käyttöön 1.6.2021 muiden kuin Keuruun ja Jyväskylän osalta. Keuruu liittyi maakunnalliseen toimintamalliin 1.8.2021 ja Jyväskylä 16.1.2022.

Toimintamalli toteutettiin eriytettynä niin, että välitys- ja kuljetuspalveluntuottajat kilpailutettiin erillissopimuksilla. Hankintamenettely toteutettiin siten, että kukin hankintaan osallistunut kunta toimi omana vastuuyksikkönä vastaten sekä omasta välityspalvelun sopimusosuudesta, että kullekin kuljetuspalvelualueelle (Kuntakohtaiset kuljetuspalveluntuottajasopimukset) kilpailutetuista kuljetuspalvelusopimuksista kuljetuspalveluntuottajien kanssa.

Jyväskylän kaupunki teki hankintapäätöksen välityspalvelusta 26.11.2020. Hankintapäätöksestä valitettiin markkinaoikeuteen. Muiden hankintaan osallistuneiden kuntien välityspalvelun hankintapäätöksistä ei valitettu. Markkinaoikeus kumosi Jyväskylän kaupungin hankintapäätöksen 2.11.2021 tekemällään päätöksellä velvoittaen kilpailuttamaan hankintamenettelyn uudelleen. Tällä hetkellä palvelu järjestetään väliaikaisella hankintasopimuksella, kunnes uusi hankintamenettely saadaan toteutettua, ja kaupunki on aloittanut hankintamenettelyn valmistelun markkinaoikeuden päätöksen mukaisesti.

Nyt aloitettavan hankintamenettelyn myötä Jyväskylän kaupungin irtaantuessa Keski-Suomen Maakunnallisesta Sote- henkilöliikennekokonaisuudesta, muuttuu alkuperäisen hankintasopimuksen sisältö ja määrä, mukaan lukien ennakoitu hankintarvo. Tällöin sopimuskokonaisuus purkautuu myös muiden mukana olevien tilaajatahojen suhteen. Välityspalvelun 31.1.2026 päättyvän sopimuskauden hankintarvoksi arvioitiin 1,5 milj., josta Jyväskylän kaupungin osuus on noin 60 %. Kuljetuspalveluiden kuljetuspalveluntuottajien kilpailuttaminen toteutettiin nykyisessä toimintamallissa Jyväskylän kaupungin ylläpitämällä Dynaamisella hankintajärjestelmällä, joka tullaan päättämään uuden hankinnan yhteydessä. Kuljetuspalveluiden osuus arvioitiin sopimuskaudella noin 5- 20 milj. euroon. Kuljetusten ennakoidun arvon vaihteluväli on ollut iso, koska hankinta on sisältänyt niin kutsuttuja optioiksi luokiteltuja kuljetuksia.

Uuden hankintamenettelyn valmistelussa on hyvä huomioida 1.1.2023 aloittava Keski-Suomen hyvinvointialue. Nykyisen Keski-Suomen Sote-henkilöliikenteen välitys- ja kuljetuspalvelun tilaajatahojen kuljetuspalveluiden järjestämistä vastuut siirtyvät tuolloin

hyvinvointialueelle, jolloin Tilaajatahoksi kuntien sijaan vaihtuu Keski-Suomen hyvinvointialue.

Hankinnan uudelleen valmistelu toteutetaan alkuvuoden 2022 aikana. Uusi hankintamenettely toteutetaan Jyväskylän kaupungin vetovastuisesti. Palvelun toteutusmalli muutetaan nykyisestä toimintamallista, ja Sote-henkilöliikenteen välitys- ja kuljetuspalvelu kilpailutetaan kokonaisvaltaisena palveluratkaisuna. Ratkaisumallissa huomioidaan nykyiset ongelmakohdat ja tavoitteena on tuoda asiakkaalle varmuus palvelun saatavuuden suhteen. Hankintaan liitetään mukaan kaikki ne sote-henkilöliikennepalvelut, joiden järjestämisvastuu tulee siirtymään tulevalle Keski-Suomen hyvinvointialueelle.

Hankinnan toteutuksesta vastaa Jyväskylän kaupungin laki- ja kilpailuttamispalvelut. Hankintayksikkönä tulee olemaan Keski-Suomen Hyvinvointialue. Sopimuskauden on suunniteltu alkavan 1.2.2023.

Hankintamenettelyn sisällöllinen osuus valmistellaan yhteistyössä kuntien kanssa sekä Keski-Suomen Hyvinvointialueen valmistelutoimielimen kanssa. Kunkin kunnan palveluiden järjestämismalli toteutuu nykyisen maakunnallisen toimintamallin mukaisesti siihen saakka, kunnes uusi toimintamalli on saanut lainvoimaisen hankintapäätöksen. Kunnat toimivat hankintasopimusten luovuttavina tilaajatahoina Keski-Suomen hyvinvointialueelle, mikäli uusi hankintapäätös ei ehdi tulla lainvoimaiseksi.

Jyväskylän kaupungin sosiaali- ja terveystalokunta päättää sote-henkilöliikenteen kilpailutuksesta kokouksessaan helmikuussa 2022.

Asiakasosallisuus varmistetaan osallisuustyöryhmällä ns. asiakasraati, jossa asiakkaat pääsevät kertomaan omia näkemyksiään ja kannanottoja palvelusta. Todennäköisesti n. 1 asiakas/kunta. Helmikuun 2022 aikana lähdetään hakemaan toimijoita. Jyväskylän käyttäjäryhmä sulautetaan tähän työryhmään.

Viitasaaren vammaispalvelut pyytävät vammaisneuvoston lausuntoa Keski-Suomen sote-henkilöliikenteen hankintamenettelystä. **Lausunto tulee toimittaa vammaispalveluille maaliskuun 2022 loppuun mennessä.**

Oheismateriaali:

- Luonnos palvelukuvauksesta/ Keski-Suomen hyvinvointialueen sote-henkilökuljetusten välitys- ja kuljetuspalvelu

Ehdotus:

Vammaisneuvosto päättää antaa lausunnon sote-henkilöliikenteen hankintamenettelystä vammaispalveluille kokouksessa.

Päätös:

Vammaisneuvosto päätti antaa kommentit Keski-Suomen sote-henkilöliikenteen hankintamenettelystä seuraavasti:

- Miksi tulee olla kaksi toimijaa? Kahden toimijan malli ei tuo autoja lisää, joustavuutta kaivataan.
- Omavastuuosuuden laskutus kerran kuussa voi olla joillekin rasite. Sen tulisi olla joustava.
- Lähtöajan myöhästymisen tai peruuntumisen 15 minuutin ilmoittamisaika ei ole riittävä.
- Mikä on kaupungin rooli tässä, onko mahdollista, että kaupungilla olisi sisäinen liikenne, joka laskuttaisi hyvinvointialuetta.
- Vakiotaksioikeudesta ei ole selviä raameja kenelle ne myönnetään, kuka päättää tulevaisuudessa tästä asiasta.
- Mobiilisovelluksen kehittäminen on tärkeä asia.
- Palautelinkki helposti löydettäväksi ja palautteet tarkastetaan tarpeeksi usein ja ryhdytään tarvittaviin toimiin.
- Miten turvataan autojen tasapuolinen jakautuminen alueille
- Voiko palvelukuvaukseen kirjata, että myös sivukylillä olisi kyytejä saatavilla ja sen voisi suoraan tilata kuljettajalta. Taloudelliset edellytykset tulisi säilyä, että autoilijat pystyvät kannattavasti sen tekemään.
- Helpointa olisi, jos taksi perisi omavastuuosuuden suoraan asiakkaalta.
- Liikkumisen tuki, joka tulee uuden vammaispalvelulain muutoksen myötä, tulisi huomioida suunnitteluvaiheessa sekä eri tavoin myönnettyt kuljetuspalvelut. Ne ovat subjektiivisia perusoikeuksia ja tärkeimpiä tukipalveluista.
- Polttoaineiden hintojen nousu, tulisi ottaa sopimuksessa huomioon, että ne voivat vaihdella hyvinkin nopeasti. Korvaukset tulisi sitoa polttoaineiden hintaan.
- 10 minuutin pysähdysaika ei ole riittävä.
- Avustajan hakeminen kyytiin ei saisi menettää asiakkaan matkojen määrää.
- Reitiltä poikkeamista tulisi voida muuttaa taksin saapuessa joustavammin. Taksilla tulisi olla mahdollisuus ilmoittaa taksikeskukseen, jos tulee reitiltä poikkeama.
- Taksin tilaaminen tuntuu vaikealta alusta lähtien, suoriutuuko tästä jokainen, joka kyytiä tarvitsee. Kyydin tilaaminen tulisi saada joustavammaksi ja toimivaksi.
- Suora yhteydenotto taksiin olisi myös vammaisille suotavaa ja yksinkertaistaisi toimintaa.

Viitasaaren vammaisneuvosto ehdottaa, että järjestetään tilaisuus ennen palvelun käyttöönottoa, jossa kaikki osapuolet ovat mukana ja malli käydään läpi sekä käytäisiin asiasta keskustelua, jotta tästä saataisiin toimiva paletti. Se olisi tällöin avointa ja osallistavaa.

14 §

LAUSUNTO VAMMAISPALVELULAINSÄÄDÄNNÖN UUDISTUKSESTA

Johdanto

Sosiaali- ja terveysministeriö pyytää lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi uudeksi vammaispalvelulaiksi. Esitysluonnokseen liittyy lisäksi muutoksia kehitysvammaisten erityishuollosta annettuun lakiin, sosiaalihuoltolakiin, sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annettuun lakiin ja varhaiskasvatuksen asiakasmaksuista annettuun lakiin.

Tausta

Pääministeri Sanna Marinin hallitusohjelman mukaan vammaisten ihmisten yksilöllisten tarpeiden parempi huomioon ottaminen toteutetaan osana vammaispalvelulain uudistusta.

Esitysluonnosta valmisteltaessa on hyödynnetty rauennutta hallituksen esitystä 159/2018 vp kuitenkin niin, että pykälien kirjoitustapaa ja rakennetta on muutettu. Suurimmat sisällölliset muutokset on tehty pykäliin, jotka koskevat lain soveltamisalaa, valmennusta, erityistä tukea ja liikkumisen tukea. Lisäksi esitykseen sisältyy säännökset kehitysvammalain muutoksista. Kehitysvammalaki oli tarkoitus kumota vammaispalvelulainsäädännön uudistuksen yhteydessä. Koska laajempi itsemääräämisoikeuslainsäädännön valmistelu siirtyy seuraavalle hallituskaudelle, joudutaan osa kehitysvammalain säännöksistä jättämään voimaan muutettuina.

Uudistusta on valmisteltu laajassa yhteistyössä.

Keväällä 2021 järjestettiin kaikille avoimia kuulemistilaisuuksia ja kyselyitä eri vammaispalveluja koskevista säännösehdotuksista. Syksyllä 2021 valmistelua jatkettiin toteuttamalla kohdennettuja kuulemistilaisuuksia eri sidosryhmille.

Sosiaali- ja terveysministeriö asetti ajalle 13.12.2019 -31.10.2021

ns. osallisuustyöryhmän. Työryhmän ehdotuksia on hyödynnetty valmistelussa. Työryhmän tehtävänä oli arvioida ja valmistella säännösehdotuksia vammaispalveluja koskevaan lainsäädäntöön. Myös osallisuustyöryhmän ehdotusten pohjana oli rauennut hallituksen esitys 159/2018 vp. Työryhmän raportista toteutettiin lausuntokierros, josta laadittiin keväällä 2021 yhteenveto. Tämän takia lausuntopyyntö ei sisällä kysymyksiä osallisuustyöryhmän käsittelemistä lakiluonnoksen 1 luvun asiakasprosessia koskevista säännöksistä eikä sosiaalihuoltolakiin ehdotettavista muutoksista. Tarvittaessa näistä on mahdollista lausua lausuntopyynnön lopussa muiden vapaaehtoisten huomioiden yhteydessä.

Tavoitteet

Hallituksen esityksen tavoitteena on toteuttaa vammaisten henkilöiden yhdenvertaisuutta ja osallisuutta yhteiskunnassa, tukea vammaisten henkilöiden itsenäistä elämää ja itsemääräämisoikeutta vamman laadusta riippumatta sekä turvata vammaisten henkilöiden oikeus yksilöllistä tarvetta vastaaviin sosiaalipalveluihin ja välttämättömään huolenpitoon.

Aikataulu

Suomenkieliset lausunnot pyydetään toimittamaan sosiaali- ja terveysministeriöön viimeistään **4.4.2022** lausuntopalvelun kautta.

Oheismateriaali:

- Lausuntopyyntö vammaispalvelulainsäädännön uudistuksesta
- HE luonnos vammaispalvelulaiksi

Ehdotus:

Vammaisneuvosto antaa lausunnon kokouksessa.

Puheenjohtaja kertoi kokouksessa vammaispalvelulakiin tulevista uudistuksista.

Päätös:

Vammaisneuvosto laati kokouksessa oheisena liitteenä olevan lausunnon, jonka sihteeri toimittaa lausuntopalveluun määräpäivään mennessä.

§ 15**LAUSUNTO WIITAUNIONIN LAAJASTA HYVINVOINTIKERTOMUKSESTA 2021-2025**

Terveystalolaki velvoittaa kuntia laatimaan laajan hyvinvointikertomuksen valtuustokausittain. Laaja hyvinvointikertomus kertoo Viitasaaren ja Pihtiputaan kuntien väestön terveydestä ja hyvinvoinnista, niihin vaikuttavista tekijöistä väestöryhmittäin sekä kunnassa toteutetuista toimenpiteistä, joilla on vastattu kuntalaisten hyvinvointitarpeisiin.

Laaja hyvinvointikertomus ja -suunnitelma on tiivis, hallinnonalojen asiantuntijoiden yhdessä laatima katsaus kuntalaisten hyvinvointiin ja terveyteen sekä niihin vaikuttaviin tekijöihin. Se on myös suunnitelma kuntalaisten hyvinvoinnin edistämisestä sekä arviointi toteutuneesta hyvinvoinnin edistämistoiminnasta ja hyvinvointipolitiikasta. Laaja hyvinvointikertomus ja -suunnitelma on valtuustojen työväline, jonka avulla päätöksiä voidaan tehdä huomioiden kuntalaisten tarpeet. Se on tärkeä osa kunnan strategista toiminnan ja talouden suunnittelua, toteutusta ja arviointia. Hyvinvointikertomukseen kuuluu myös vuosittainen raportointi, jossa tarkastetaan tavoitteita, toimenpiteitä, resursointia ja mittareita hyödyntäen erityisesti kunnan omaa hyvinvointitietoa ja indikaattoreita.

Kunnilla on tiivis yhteistyö, siksi hyvinvointikertomus on laadittu kuntaparina, Wiitaunionin kertomuksena.

Oheismateriaali:

- Wiitaunionin laaja hyvinvointikertomus 2021–2025 (versio 10.3.2022, LUONNOS)

Hyvinvointikertomus on Pihtiputaan kunnan ja Viitasaaren kaupungin hallitusten ja valtuustojen hyväksyttävänä toukokuussa 2022.

Hyvinvointisuunnitelman laadintaprosessi on käynnistetty ja ko. suunnitelmaosio tulee myöhemmin vaikuttamistoimielimille lausuttavaksi.

Kaupunginhallitus pyytää vammaisneuvoston lausuntoa **31.3.2022 mennessä** Wiitaunionin laajasta hyvinvointikertomusluonnoksesta.

Ehdotus:

Vammaisneuvosto antaa lausunnon kokouksessa.

Päätös:

Lausunnon antamiseen on saatu lisäaikaa 15.4.2022 saakka. Päätettiin pitää asiasta erillinen Teams-työkokous lausunnon laatimista varten. Sihteeri lähettää kokousajan-kohdan sovittuaan päivästä puheenjohtajan kanssa.

16 §**MUUT ASIAT****1. Keski-Suomen hyvinvointialueen sosiaali- ja terveystalveluiden henkilöliikennettä kehitetään yhdessä asiakkaiden kanssa – Hae mukaan asiakasraatiin!**

Keski-Suomen hyvinvointialueen sosiaali- ja terveystalveluiden henkilöliikennettä ryhdytään kehittämään yhdessä asiakkaiden kanssa. Huhtikuussa käynnistyvä asiakasraati etsii raatilaisia koko Keski-Suomen alueelta.

Asiakasraatiin voivat hakea henkilöt, joille on myönnetty vammaispalvelulain tai sosiaalihuoltolain mukaista kuljetustalvelua. Asiakasraati tuo kuljetustalveluiden suunnitteluun ja kehittämiseen talvelun käyttäjien kokemuksen ja äänen. Jokaisessa asiakasraadın kokoontumisessa on aina etukäteen sovittu teema, jota käsitellään.

Raadissa on yhteensä 26 jäsentä. Jokaisesta kunnasta valitaan yksi varsinainen jäsen sekä varajäsen. Lisäksi Jyväskylässä jo toimiva vammaispalvelulain kuljetuksia kehitävä, asiakkaista koostuva nelihenkinen työryhmä yhdistyy asiakasraatiin. Myös järjestöt saavat äänensä kuuluviin asiakasraadın järjestöteemaisessa tapaamisessa. Asiakasraati kokoontuu neljä kertaa vuodessa etäyhteyksin tai paikan päällä kokoontuen.

Lisätietoja: <https://www.jyvaskyla.fi/vammaiset/kuljetus/raati>

2. Pihtiputaan ja Viitasaaren vammaisneuvostojen yhteiskokous 5.4.2022**Päätös:**

Todettiin kohdan 1 osalta, että raatiin on ilmoittautunut Merja Uusi-Maahi. Kohdan 2 osalta todettiin, että tilaisuuteen mennään kimpakyydeillä.

17 §**SEURAAVA KOKOUS**

Seuraava kokous pidetään jo aiemmin sovittuna ajankohtana **3.5.2022 klo 13.00 alkaen.**